

Warszawa, 28-04-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.022.11.2025.DG

Pan Robert Mamątow

Przewodniczący Komisji Petycji

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

ePUAP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na Pańskie pismo zawierające prośbę o przedstawienie mojego stanowiska w odniesieniu do petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 13¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) celem wprowadzenia całkowitego zakazu reklamy piwa, uprzejmie informuję, co następuje.

Wskazana wyżej petycja, datowana na dzień 8 października 2024 r. i wniesiona przez Związek Zawodowy Lecznictwa Psychiatrycznego i Uzależnień, zawiera postulat, aby w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadzić całkowity zakaz reklamy piwa, tj. jedynego alkoholu, którego reklama, pod enumeratywnie określonymi warunkami, jest obecnie dozwolona. W ramach argumentów przemawiających za koniecznością wprowadzenia ww. zakazu, wnoszący petycję podnoszą, zły wpływ spożywania alkoholu na zdrowie psychiczne młodych osób. Wskazują oni, że z badań przeprowadzonych w latach 2018-2019 przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, wynika, że u około 100 tys. młodych osób w związku ze spożywaniem alkoholu i korzystaniem z używek wystąpiły zaburzenia eksternalizacyjne. Petytorzy podnoszą także, że do promowania napojów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży wykorzystuje się m.in. social media, e-maile,

telefony komórkowe (wskazali oni m.in. że „serwisy społecznościowe tj. Facebook czy YouTube działające globalnie oraz światowe koncerny alkoholowe Diageo i Heineken zawarły porozumienia o współpracy. Już w 2011 roku jedna piąta budżetu Diageo przeznaczona była na działania w mediach społecznościowych, w tym współpracy z Facebookiem"). Ich zdaniem niekorzystny wpływ na spożywanie alkoholu mają też reklamy napojów o zawartości alkoholu 0% w opakowaniach i z nazewnictwem tożsamym z napojami alkoholowymi. Ponadto wnoszący petycję powołali się na wyniki analizy w sprawie sposobu oddziaływania reklam przemysłu piwnego i spirytusowego na młodzież, z których wynika, że reklamy te wywołują pozytywne emocje, w wyniku czego młodzież dąży do naśladowania reklamujących, spożywających alkohol. Z tych względów proponowany postulat powinien, zdaniem składających petycję, iść w parze z planowanym przez Ministerstwo Zdrowia, rozszerzaniem pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu wśród dzieci i młodzieży.

Zasygnalizowany w przedmiotowej petycji problem dotyczący działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi znajduje się w obszarze zainteresowania mojego Biura, zwłaszcza w kontekście wpływu spożywania alkoholu na życie i zdrowie ludzi, w tym dzieci i młodzieży. Zagadnienie dotyczące reklamy alkoholu omawiane było także w ramach posiedzeń działającej w Biurze Komisji Ekspertów ds. Zdrowia, gdzie, podobnie jak uczynili to petytorzy, zwracano uwagę na konieczność ograniczenia reklamy alkoholu, w szczególności w mediach społecznościowych¹. Kwestia ta z pewnością wymaga zatem interwencji ustawodawcy.

Wątpliwości budzi jednak odrębne rozpatrywanie wyłącznie zagadnienia reklamy alkoholu, skoro w aktualnym Projekcie ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych, przygotowanym przez Ministerstwo Zdrowia (nr UD 147), proponowane są szersze zmiany dotyczące zarówno ochrony bezpieczeństwa konsumentów, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży, jak też promocji i reklamy alkoholu. Planowany termin przyjęcia ww. projektu przez Radę Ministrów określono na III kwartał 2025 r.².

Mając na uwadze powyższe zasadne wydaje się, abym swoje stanowisko co do reklamy alkoholu, jako Rzecznik Praw Obywatelskich, przedstawił na etapie

¹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-posiedzenie-ke-zdrowia-18-czerwca-2024-problem-alkoholowy>.

² <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-wychowaniu-w-trzezwosci-i-przeciwdzialaniu-alkoholizmowi>

opiniowania ww. projektu opracowanego przez Ministerstwo Zdrowia, jako projektu przewidującego szersze zmiany w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/